

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/65/2024
Identifikačné číslo spisu:	1118215444
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Terézia Mecelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:1118215444.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu F. Š., narodeného XX. R. XXXX, H., K. Y. XXX, zastúpeného splnomocnenkyňou URBÁNI & Partners s.r.o., Banská Bystrica, Skuteckého 17, IČO: 36 646 181 proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Račianska 71, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B1-21C/50/2018, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 4. októbra 2023 sp. zn. 4Co/27/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Bývalý Okresný súd Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) v poradí druhým rozsudkom zo 4. novembra 2022 č. k. 21C/50/2018-209 I. zastavil konanie v časti nároku na náhradu majetkovej škody vo výške 10 626,70 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 13 % ročne z uvedenej sumy od 1. februára 2004 do zaplatenia, II. žalobu vo zvyšnej časti zamietol a III. žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania. Rozsudok právne zdôvodnil ustanoveniami § 3 ods. 1 písm. d) a ods. 2, § 9 ods. 1 a 4, § 15 ods. 1, § 16 ods. 4, § 17 ods. 1 a 2, § 19 ods. 1 až 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení účinnom v čase podania žaloby (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) a ustanoveniami § 144, § 145 ods. 2 a § 146 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Vecne dôvodil, že žalobca sa pôvodne domáhal náhrady škody vo výške 30 420,56 eur s príslušenstvom a náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 24 000 eur, v priebehu konania však vzal žalobu v časti nároku na náhradu škody vo výške 10 626,70 eur s príslušenstvom späť a žiadal priznať zvyšnú sumu vo výške 19 793,86 eur s príslušenstvom, žalovaná s čiastočným späťvzatím žaloby vyslovila súhlas, preto súd prvej inštancie návrhu žalobcu vyhovel a konanie v časti späťvzatia zastavil. Za nesprávny úradný postup žalobca označil konanie bývalého Okresného súdu Bratislava I v spore vedenom pod sp. zn. 9C/204/2004, v ktorom zamietol jeho žalobu proti žalovanej C.-R. J., C..R.. o určenie neplatnosti odmietnutia poistného plnenia a zaplatenia poistného spolu s

úrokom z omeškania, pričom v konaní neuložil žalovanej povinnosť predložiť potrebné dôkazy, ktoré žalobca navrhol a ktorými sa mohla preukázať oprávnenosť použitia § 802 ods. 2 Občianskeho zákonníka a nezabezpečil z archívu žalovanej dôkazy, podľa ktorých žalovaná plnila bez výhrad 28 rokov predtým. Súd prvej inštancie prednostne pristúpil k posúdeniu námietky premlčania vznesenej žalovanou. Subjektívna premlčacia doba k uplatneniu nároku na náhradu škody je tri roky a začína plynúť odo dňa, kedy sa poškodený o škodu dozvie. Vychádzajúc z tvrdenia žalobcu, že bývalý Okresný súd Bratislava I mu spôsobil škodu svojím procesným postupom (nevykonaním navrhnutého dôkazu) v konaní sp. zn. 9C/204/2004 a táto škoda mu mala vzniknúť v príčinnej súvislosti s rozhodnutím vo veci samej, dospel súd prvej inštancie k názoru, že žalobca sa o tom, že mu vznikla škoda a v akej výške, dozvedel najneskôr dňom právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Rozsudok bývalého Okresného súdu Bratislava I zo 6. novembra 2009 č. k. 9C/204/2004-324 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 27. januára 2011 sp. zn. 9Co/73/2010 nadobudol právoplatnosť 17. februára 2011. Keďže ani jedna sporová strana do konania nepredložila listinný dôkaz, ktorý by preukazoval predbežné prerokovanie nároku žalobcu žalovanou, súd prvej inštancie s poukazom na ustanovenie § 19 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., podľa ktorého lehota neplynie počas predbežného prerokovania odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie po dobu 6 mesiacov, vychádzal z dikcie zákona a pripustil najdlhšie možnú dobu prerokovania uplatneného nároku, čiže 6 mesiacov. Následne ustálil, že najneskôr by premlčacia doba uplynula 17. augusta 2014. Žalobca si uplatnil nárok žalobou doručenou súdu 25. septembra 2018, teda zjavne po uplynutí premlčacej doby. Rozhodnutie o trovách konania súd prvej inštancie právne odôvodnil ustanovením čl. 17, § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 CSP a vecne úspechom žalovanej v spore v plnom rozsahu (aj s poukazom na procesné zavinenie zastavenia časti konania žalobcom), ktorej však žiadne trovy nevznikli, a preto z dôvodu hospodárnosti jej nárok na ich náhradu nepriznal.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie žalobcu rozsudkom zo 4. októbra 2023 sp. zn. 4Co/27/2023 podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti potvrdil a žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Potvrdenie rozsudku odôvodnil jeho vecnou správnosťou. Uviedol, že súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru, že žalobca si právo domáhať sa náhrady škody, majetkovej i nemajetkovej, neuplatnil včas, pričom správne určil počiatok plynutia premlčacej doby aj jej koniec. Odvolacie námietky žalobcu týkajúce sa postupu bývalého Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/204/2004 boli právne irelevantné a odvolací súd sa nimi nezaoberal. Pre danú vec bolo rozhodujúce len posúdenie námietky premlčania vznesenej žalovanou, ktorá bola dôvodná, a navyše by neboli ani splnené zákonné predpoklady pre žalobcom uplatnený nárok na majetkovú a nemajetkovú škodu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. ako si ich žalobca uplatňoval. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania právne odôvodnil ustanovením § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a vecne plným úspechom žalovanej, ktorej však žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj len „dovolateľ“) dovolanie. Dovolanie odôvodnil ustanovením § 420 písm. f) CSP, t. j. nesprávnym procesným postupom súdu znemožňujúcim strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a ustanovením § 421 ods. 1 CSP, t. j. nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom. Navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Namietal, že súd prvej inštancie nevykonaním dostatočného dokazovania, výsledky po právnej i vecnej stránke nesprávne vyhodnotil a svoje rozhodnutie neadekvátne odôvodnil, s čím sa odvolací súd stotožnil. Nesúhlasil so záverom odvolacieho súdu, že nárok žalobcu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy je premlčaný. Žaloba o určenie neplatnosti odmietnutia poisťného plnenia v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/204/2004 bola podaná z dôvodu nezákonného a nepreukázateľného použitia ustanovenia § 802 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pričom súd v predmetnom konaní odmietol vykonať dokazovanie o prípustnosti uvedeného ustanovenia, použil nesprávny úradný a procesný postup a následne vydal nezákonné rozhodnutie, čím žalobcovi spôsobil škodu, keďže na základe rozhodnutia vo veci vedenej pod sp. zn. 9C/204/2004 sa žalovaná poisťovňa C. bezdôvodne obohatila na úkor žalobcu. Odvolací súd neprejednal vec bez nariadenia pojednávania, aby zistil reálny skutkový stav a neumožnil žalobcovi, aby ústnym

podaním ozrejmil dôvodnosť podanej žaloby o náhradu škody a nemajetkovej ujmy. Nesprávne právne posúdenie vecí spočíva v nedostatočnom odôvodnení odvolacieho súdu a nepreskúmaní správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia o zamietnutí nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy s nesprávnym konštatovaním, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie. Odvolací súd týmto nesprávnym procesným postupom a následne vydaným rozhodnutím znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; takto súd nepreukázal právoplatnosť rozsudku sp. zn. 9C/204/2004 z dôvodu neexistencie dôkazov určených zákonom § 793 a § 802 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka.

4. Žalovaná sa k podanému dovolaniu nevyjadřila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 CSP), za splnenia tiež podmienok zastúpenia takejto strany a spísania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, a/alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Žalobca vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 CSP (bez vymedzenia akejkoľvek právnej otázky).

10. Na tomto mieste považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že dovolanie žalobcu je nezrozumiteľné, vo vzťahu k relevantným dovolacím dôvodom uvedeným v zákone v podstate bezobsažné, nereagujúce na podstatné otázky, ktoré boli v rámci konania riešené. V dovolacom konaní je podmienka povinného zastúpenia strany advokátom, z čoho pramení očakávanie istej odbornosti (a schopnosti vystihnúť podstatu) a ochrany práv strany v spore. Tak ako už konštatoval Ústavný súd Českej republiky vo svojom náleze sp. zn. I. ÚS 3004/25, advokát berie na seba zodpovednosť za obsah podania i za prípadnú halucinujúcu argumentáciu umelej inteligencie. Vo vzťahu k prejednávanej veci najvyšší súd uvádza, že rovnaká zodpovednosť advokáta platí aj v prípade, keď tento len pripojí svoj podpis pod dovolanie, ktoré vyvoláva dôvodnú pochybnosť o jeho vypracovaní advokátom. V snahe pochopiť dovolateľa posudzujúc jeho podanie podľa obsahu (pozn. čo je zarážajúce v prípade kvalifikovaného zastúpenia), pristúpil najvyšší súd ku skúmaniu prípustnosti dovolania podľa ust. § 420 písm. f) CSP a

ust. § 421 CSP a snažil sa vyabstrahovať relevantné dovolacie námietky.

11. Pojemným znakom vady zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f) CSP je, že k nej došlo nesprávnym „procesným“ postupom súdu, ktorý znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie), znemožňujúca strane sporu (skôr a dnes ešte v mimosporových konaniach stále účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (tu por. R 129/1999 a 1Cdo/202/2017, 2Cdo/162/2017, 3Cdo/22/2018, 4Cdo/87/2017, 5Cdo/112/2018, 7Cdo/202/2017 a 8Cdo/85/2018). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

12. K nedostatočne zistenému skutkovému stavu (vychádzajúc z obsahu dovolania túto námietku dovolací súd vyvodil) najvyšší súd uvádza, že nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky (ústavný zákon SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) posudzoval Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017).

13. Námietky žalobcu po materiálnej stránke smerujú k spochybneniu procesu hodnotenia dôkazov v konaní a správnosti záverov, ku ktorým dospeli nižšie súdy.

14. Dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

15. V posudzovanom prípade odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP. Z odôvodnení rozhodnutí nižších súdov, chápaných v ich organickej jednote ako celok (I. ÚS 259/2018), je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinstančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnemu posúdeniu. Odvolací súd a pred ním súd prvej inštancie odôvodnili svoje rozhodnutia spôsobom zodpovedajúcim zákonu. S potrebnou presvedčivosťou vysvetlili tak všeobecné právne úvahy, ktoré mali na zreteli pri rozhodovaní, ako aj individuálne okolnosti preskúmaného prípadu, ktoré boli preukázané dokazovaním vykonaným súdom prvej inštancie.

16. Dovolací súd považuje za potrebné ešte poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je

predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

17. Za procesnú vadu konania uvedenú v § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa (keď sa dovolateľ nestotožňuje so závermi odvolacieho súdu).

18. Pokiaľ by mal nesprávny procesný postup odvolacieho súdu spočívať v tom, že sa nevysporiadal s niektorou podstatnou odvolacou námietkou, musí dovolateľ v dovolaní uviesť, o ktorú konkrétnu odvoláciu námietku išlo a prečo ju považuje za podstatnú pre rozhodnutie vo veci. Dovolací súd nemôže vykonávať komplexný prieskum všetkých odvolacích námietok (de facto nové odvolacie konanie).

19. K vade zmätočnosti nemohlo dôjsť ani tým, keď odvolací súd nenariadil pojednávanie. Nebolo totiž povinnosťou odvolacieho súdu nariadiť odvolacie pojednávanie. Z obsahu spisu vyplýva, že odvolací súd vo veci nariadil termín verejného vyhlásenia rozhodnutia v zmysle § 378 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 3 CSP. Na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem (§ 385 ods. 1 CSP). V danej veci zákonné podmienky pre nariadenie odvolacieho pojednávania neboli splnené. Odvolací súd správne postupoval, ak vo veci nariadil len termín verejného vyhlásenia rozhodnutia, lebo sa (v celom rozsahu) stotožnil so zisteným skutkovým stavom súdom prvej inštancie, ako aj s jeho odôvodnením. V rámci odvolacieho konania nedošlo k vykonávaniu žiadnych dôkazov, ani k ich zopakovaniu, a preto postupom odvolacieho súdu nedošlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

20. Prípustnosť dovolania teda z § 420 písm. f) CSP vyvodit' nemožno.

21. V danom prípade žalobca namietal nesprávne právne posúdenie bez bližšej špecifikácie a bez vymedzenia akejkoľvek právnej otázky. Pokiaľ žalobca polemizoval s právnymi závermi odvolacieho súdu, spochybňoval správnosť jeho rozhodnutia, či kritizoval prístup odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci, uvedené námietky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 CSP. V zmysle judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 51/2020, III. ÚS 387/2021) v prípade posudzovania prípustnosti dovolania je dovolací súd viazaný vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Dovolateľ pri namietanom nesprávnom právnom posúdení veci nezadefinoval, nekonkretizoval právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, v nadväznosti na to (logicky) ani nemohli uviesť v čom nesprávnosť riešenia takej otázky odvolacím súdom podľa ich názoru spočíva a ako mala byť táto otázka správne vyriešená.

22. Najvyšší súd preto dovolanie žalobcu podľa ustanovenia § 447 písm. c) a f) CSP (dovolanie nie je neprípustné a nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435) odmietol.

23. Výsledok takto skončeného dovolacieho konania zaviniť žalobca (§ 256 ods. 1 CSP per analogiam) a žalovanej vznikol voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1, § 256 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Žalovanej však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože jej v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.